

Balans ZA Challenge 2019

Bruxelles zéro déchet
Réduisez de 50% vos poubelles avec le
Challenge ZÉRO DÉCHET

Zero Afval Brussel
50% minder afval in uw vuilnisbak
met de Zero Afval Challenge

ZA Beurs – 16 november 2019

DEPARTEMENT AFVAL
AFDELING INFORMATIE

ZERO AFVAL CHALLENGE 2019

- 163 kandidaturen
- 50 geselecteerde gezinnen (diversiteit in gezinssituaties ...)
- 5 maanden opvolging
- 7 ontmoetingen/bezoeken/opleidingen/workshops
- 1 jaar ZA Challenge (oktober 2018 – oktober 2019)

TAL VAN TOOLS

Online
coachingtool

Newsletter

Facebookpagina

Alle
Brusselaars

50
geselecteerde
gezinnen

ZA
website
&
brochure

Activiteiten,
workshops en
evenementen rond ZA

- Startpakket, Helpdesk@
- Ontmoetingen, ervaringen uitwisselen, bezoeken, opleidingen

- Witte zak **wegen** en gegevens invoeren
- Ervaringen **delen**

5 MAANDEN BEGELEIDING VOOR 50 GEZINNEN

Inschrijvingen

Onlineformulier

Challenge

Begeleiding

Challenge

Vervolg en analyse

05/09 -> 30/09/2018

10/10/2018 -> 15/03/2019
(5 maanden begeleiding)

16/03 -> 15/10/2019

Tools beschikbaar voor alle Brusselaars

Informatiesessies:
22 en 25/09/2018

10/10/2018:
Startbijeenkomst

28/03/2019
Tussentijdse
analyse

10/19
Balans

**30/09 – Afsluiting van
de inschrijvingen
163 inschrijvingen**

Doelstelling:
50% afval

Opvolging van de gezinnen

Filmpje ZA Challenge:

<https://leefmilieu.brussels/themas/zero-afval/zero-afval-challenge>

Ontmoetingen, bezoeken en workshops

- 10/10/2018: Startavond van de Challenge
- 19-21/10: Good Food-ontmoetingen
- 27/10/2018: Opleiding composteren + voedselverspilling
- 17/11/2018: Workshops om ervaringen uit te wisselen + vipmoment met 3 toppers uit de sociale media tijdens de eerste ZA-Beurs
- 15/12/2018: Zero Afval-Rally (inschrijving vooraf)
- 2/02/2019: DIY-workshop – Natuurlijke producten
- 9/03/2019: 'Tweedehands is een serieuze zaak'
- 31/08/2019: Workshop ouders/kinderen ZA-tussendoortjes

+ filmpjes van de ontmoetingen op de website van LB en via NL

Startavond - 10/10/2018

65 deelnemers
45 gezinnen

<https://vimeo.com/295531206>

Startavond **10/10/2018**

Good Food-ontmoetingen - 27/10/2018

30 deelnemers

Kennismaking met boodschappenbeheer:

- Waar kopen om je afvalproductie te beperken?
- Hoe je kasten en koelkast beheren?
- Inleiding tot koken zonder verspilling

Kennismaking met composteren:

- De basis van composteren: voordelen, methode, wat je gebruikt en wat niet
- Overzicht van de verschillende mogelijkheden in een stedelijke omgeving
- Bezoek aan de buurtcompost van het Maximiliaanpark en kennismaking met en analyse van wormcomposter.

<https://vimeo.com/299617460>

Workshops om ervaringen uit te wisselen tijdens de eerste ZA-Beurs 17/11/2018

47 deelnemers

<https://vimeo.com/302276433>

Vipmoment met 3 toppers uit de sociale media tijdens de eerste ZA-Beurs17/11/2018

<https://vimeo.com/302276433>

47 deelnemers

ZA rally - 15/12/2018

13 zero afval rondes langs

158 deelnemers

- 13 Brusselse gemeenten
- 24 ambassadeur-gidsen
- Rondes van ongeveer 2 uur van één initiatief naar een ander
- In totaal 78 bezochte locaties en tientallen andere sites voor elke gemeente
- Positieve en inspirerende return

<https://vimeo.com/307673609>

DIY-workshop 02/02/2019

<https://vimeo.com/315871391>

Natuurlijke producten

17 deelnemers

Bezoek aan het sorteercentrum van Oxfam - 09/03/2019

12 deelnemers

<https://vimeo.com/326296891>

Workshop ouders/kinderen ZA-tussendoortjes

- Delen en uitwisselen van recepten en tips voor gezonde en gevarieerde ZA-tussendoortjes zonder gedoe!
- Tussendoortjes op basis van fruit, groenten, brood, melkproducten, noten, gedroogde vruchten ... Tal van alternatieven voor koekjes: afwisseling voor groot en klein!
- Voorstelling van de verschillende soorten herbruikbare verpakkingen.
- Workshops 'Energy balls' en 'Koekjesbokaal'
- Proeverij en verkiezing van het 'beste tussendoortje' door de kinderen ;-)

9 volwassenen + 8 kinderen

Slotsessie – 24/10/2019

- Voorstelling van de resultaten
- "En als we het opnieuw zouden doen ... hoe zouden we de ZA Challenge dan verbeteren?": meningen verzamelen
- Workshop 'Furoshiki': de kunst om geschenken te verpakken zonder afval.

20 deelnemers

Een online coachingtool

Screenshot of the **bruxelles environnement.brussels** website, showing the "ZÉRO DÉCHET" (Zero Waste) section. The website is in French (FR).

The main navigation bar includes links: QUI SOMMES-NOUS?, CONTACT, PROFESSIONNELS, ÉDUCATION, and a search bar.

The secondary navigation bar includes: THÈMES, GUICHET, ACTION DE LA RÉGION, AGIR AU QUOTIDIEN, DOCUMENTATION ET CARTES, ACTUALITÉS.

The "ZÉRO DÉCHET" section features a sidebar menu with the following items:

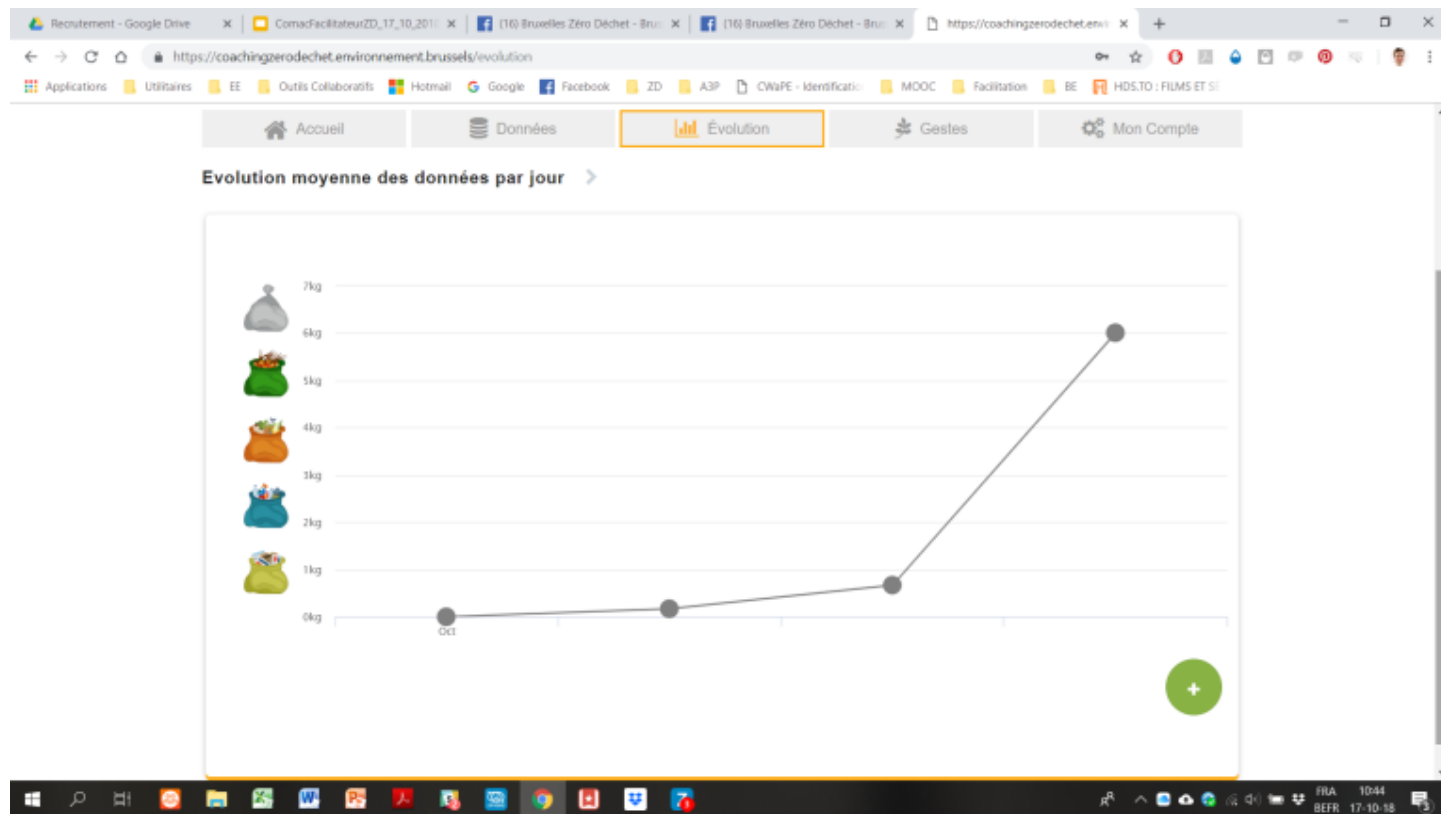
- Zéro Déchet ?
- Challenge Zéro Déchet
- Coaching en ligne
- Conseils
- Agenda
- Bonnes adresses
- Projets Inspirants
- Références
- T'as ton sac?
- Appels à projets

The main content area, titled "FOCUS", displays several featured projects and initiatives:

- CHALLENGE ZÉRO DÉCHET
- COACHING EN LIGNE (highlighted with a red circle)
- AGENDA
- PARCOURS DÉCOUVERTES
- PLAN DÉCHETS DE LA RÉGION
- FACILITATEURS
- CONSEILS
- T'AS TON SAC?
- APPELS À PROJET CITOYENS

The "NEWS" section at the bottom features two articles:

- 18/03/2019**
Ensemble, vidons Bruxelles de ses piles usagées
A Bruxelles, plus de 5 millions de piles dorment dans des tiroirs ou des vieux appareils inutilisés. Bruxelles Environnement et Bebat organisent une grande campagne de collecte - «Ensemble, vidons Bruxelles de ses piles usagées» du 18 mars au 14 avril.
- 19/02/2019**
La Semaine Européenne de la Réduction des Déchets: 4 projets bruxellois nominés aux Awards

Browser tabs: AAP Communes CPAS - Google, ListProjetAL21-ZDutex - Google, ComedFacilitateurZD_17_10_2011, https://coachingzerodechet.envi...

Address bar: https://coachingzerodechet.environnement.brussels/gestes/

Navigation bar: Accueil, Données, Évolution, **Gestes**, Mon Compte

Vue par: ▾

Simplifier et désencombrer

37%

Je nettoie toute la maison avec un produit multi-usages et du vinaigre blanc

Je refuse les goodies, gadgets, échantillons

Je désencombre ma maison et minimise le nombre d'objets qui m'entourent

J'offre des cadeaux immatériels (place de théâtre, cours de cuisine...)

1 2

Si tu veux plus d'info, c'est par ici...

Taskbar: Windows logo, Search, File Explorer, Edge, Word, PowerPoint, Outlook, Chrome, Firefox, VLC, Zentao, and system tray with date/time (FRA 23:59 16-10-18).

Online coachingtool

❖ Een ludieke tool, speciaal ontwikkeld voor de ZA Challenge ...

- Operationeel sinds 8 november 2018 <https://leefmilieu.brussels/themas/zero-afval/individuele-coaching>
- Tal van updates werden al uitgevoerd
- Gebruikersgids (online)

❖ ... en beschikbaar voor iedereen

- **395** gebruikers, onder wie **242** inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Van de 50 challengers: **37 gezinnen** hebben een profiel aangemaakt om hun gegevens in te voeren
- 230 adressen verzameld voor de ZA-newsletter van LB bij de inschrijving van de gebruikers

Resultaten: evolutie en vergelijking

171 kg/jaar voor
de gemiddelde
Brusselaar

midden
oktober 2018

61 kg/jaar voor de
gemiddelde challenger aan het
begin van ZA Challenge

43 kg/jaar voor de
gemiddelde challenger aan het
einde van ZA Challenge
25% van het gemiddelde
cijfer van de Brusselaars

30 september 2019

1 kg/jaar voor
Sylvie Droulans

ZA Challenge

-30% in 11 maanden tijd
(witte zak)

Gegevens
27 gezinnen
87 personen

Kwantitatieve resultaten – Evolutie

Bruikbare gegevens(*) voor **27 gezinnen** van de ZA Challenge, d.w.z. **87 personen**

Periode waarop de gegevens betrekking hebben: **midden oktober 2018 tot 30/09/2019**

De 87 personen voor wie we over geldige gegevens beschikken, produceerden gemiddeld het equivalent van **61 kg/persoon/jaar** aan het begin van de Challenge.

Aan het einde van de Challenge produceren ze gemiddeld nog maar **43 kg/persoon/jaar**.

Gemiddelde daling: -30% (witte zak) in 11 maanden tijd

(*) De profielen met minder dan 5 gegevens en van wie de gegevens zelfs niet over een volledige maand liepen (laatste info vóór 15 november 2018) werden niet opgenomen in de analyse -> 27 profielen gevalideerd voor de analyse.

Kwantitatieve resultaten – Vergelijking

Gemiddeld wordt over de periode 2015-2017 ongeveer **202.300 ton** afval per jaar (exclusief selectieve inzameling) verbrand **in het Brussels Gewest**

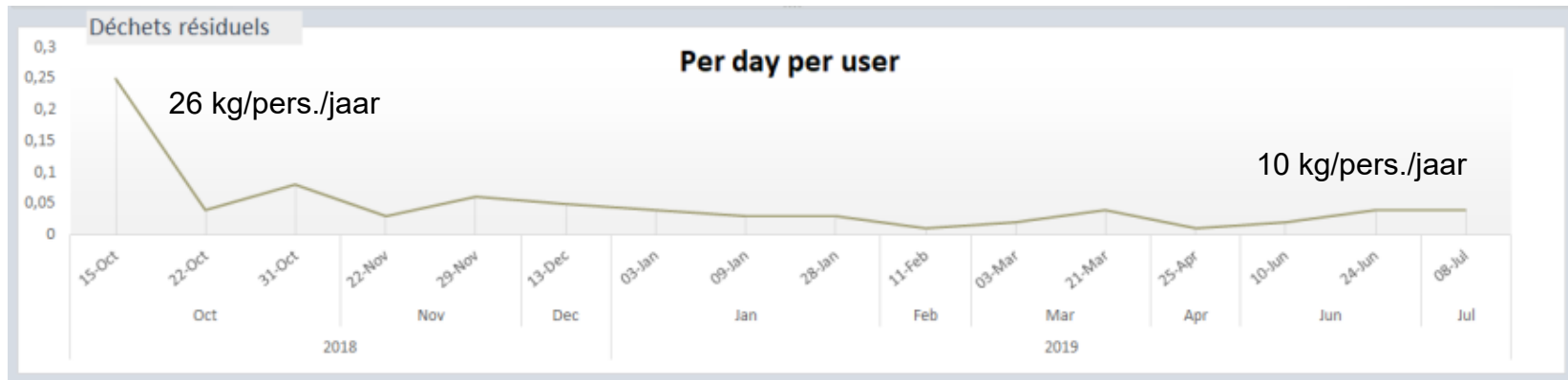
Dat komt neer op **171 kg/inwoner/jaar** (witte zakken)

De deelnemers van de ZA Challenge komen gemiddeld aan 43 kg/persoon/jaar, d.w.z. **25% van het gemiddelde cijfer van de Brusselaars.**

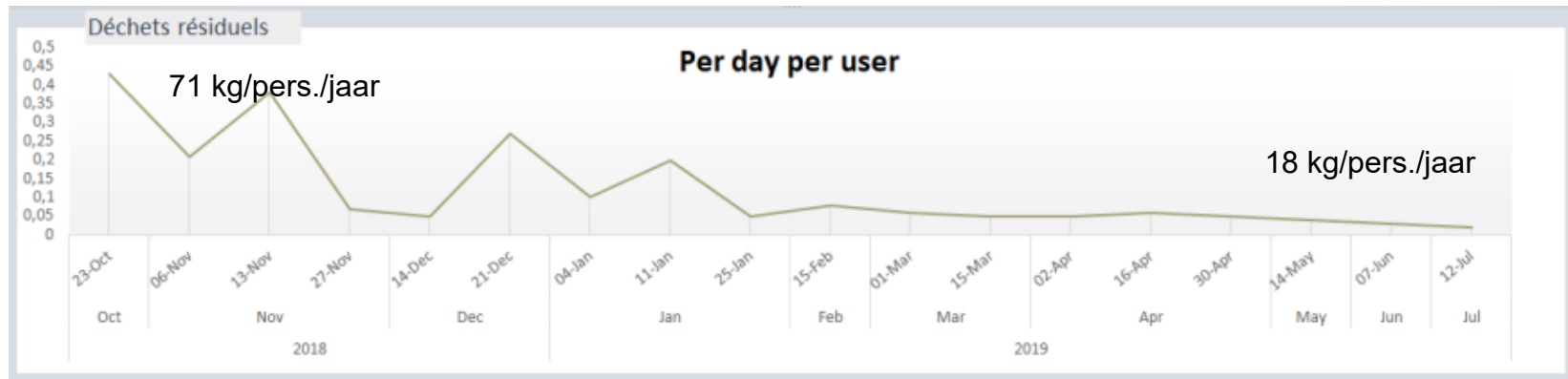
Als alle Brusselaars het niveau van de uitdagers zouden bereiken, zouden we slechts 51.000 ton niet-selectief ingezameld afval moeten verbranden.

Resultaten – Evolutieprofielen

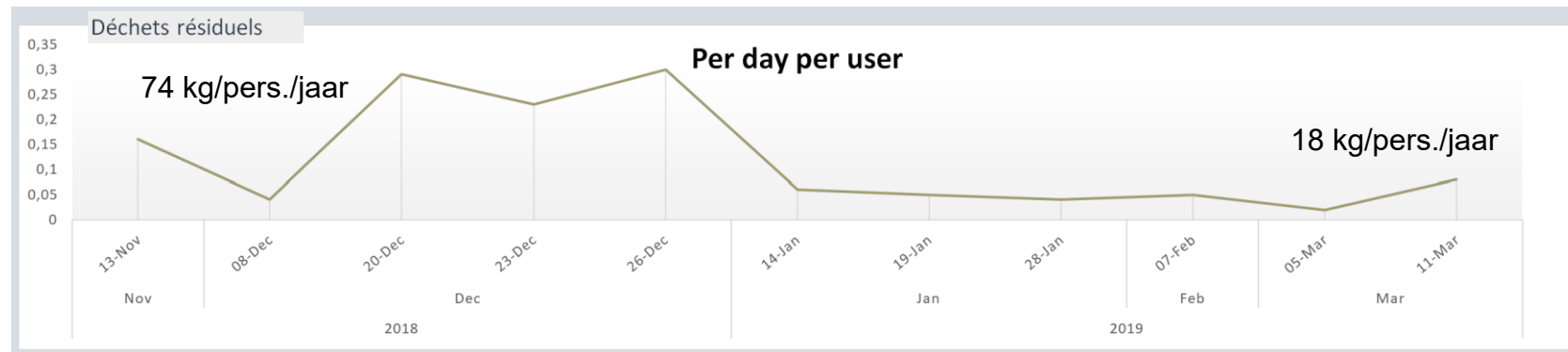
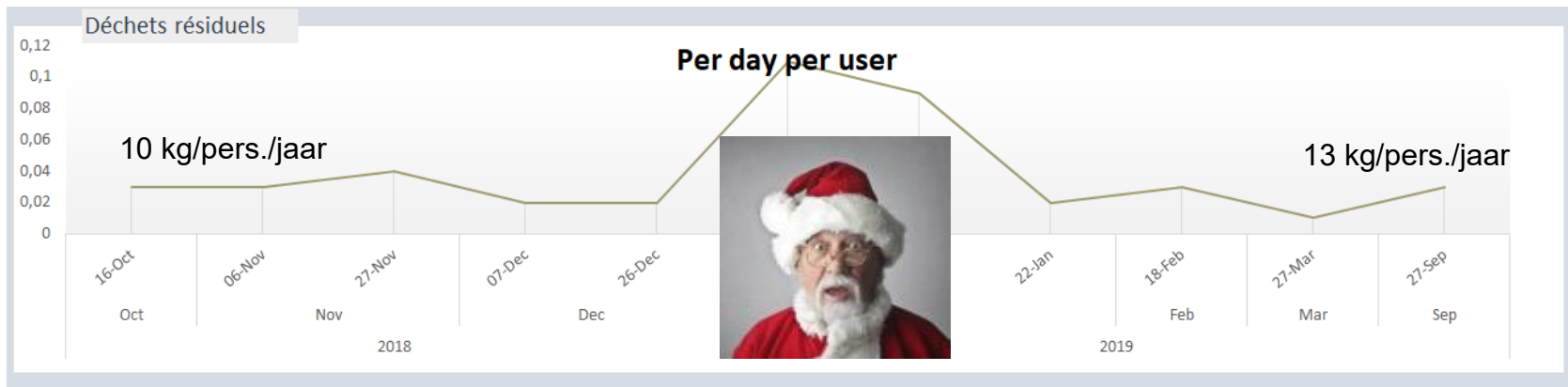
200
-64%

218
-75%

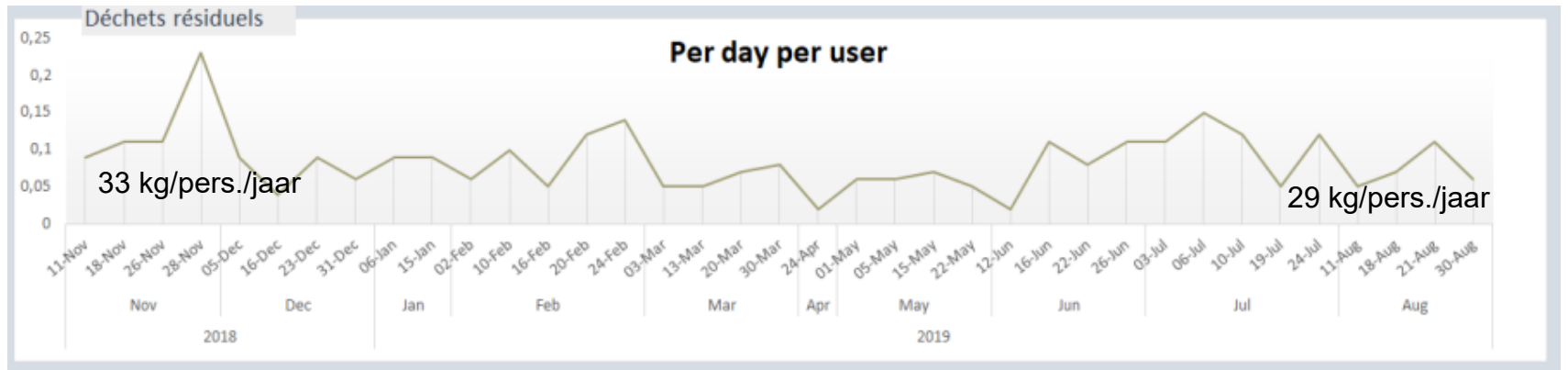
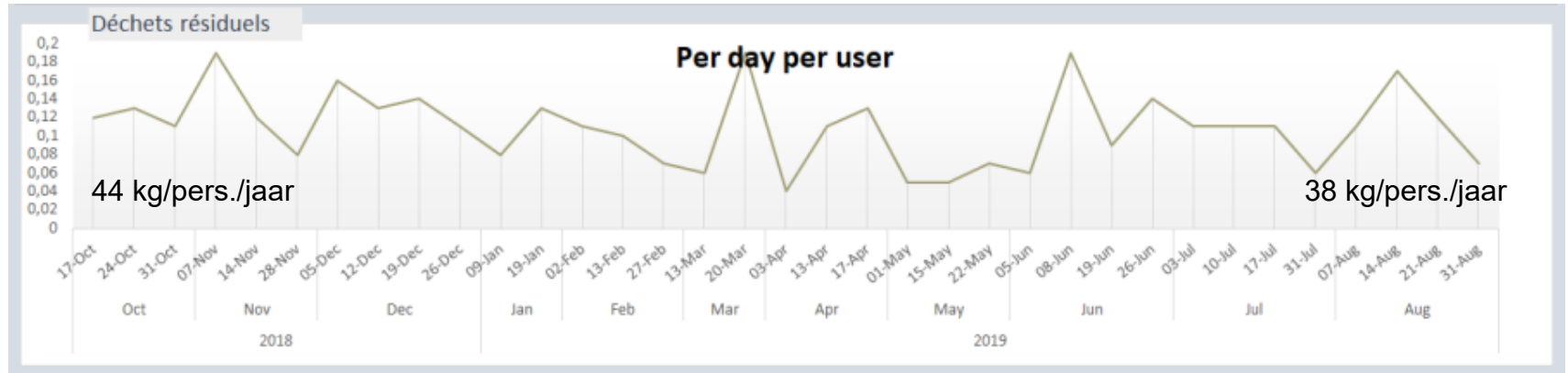

Resultaten – Evolutieprofielen

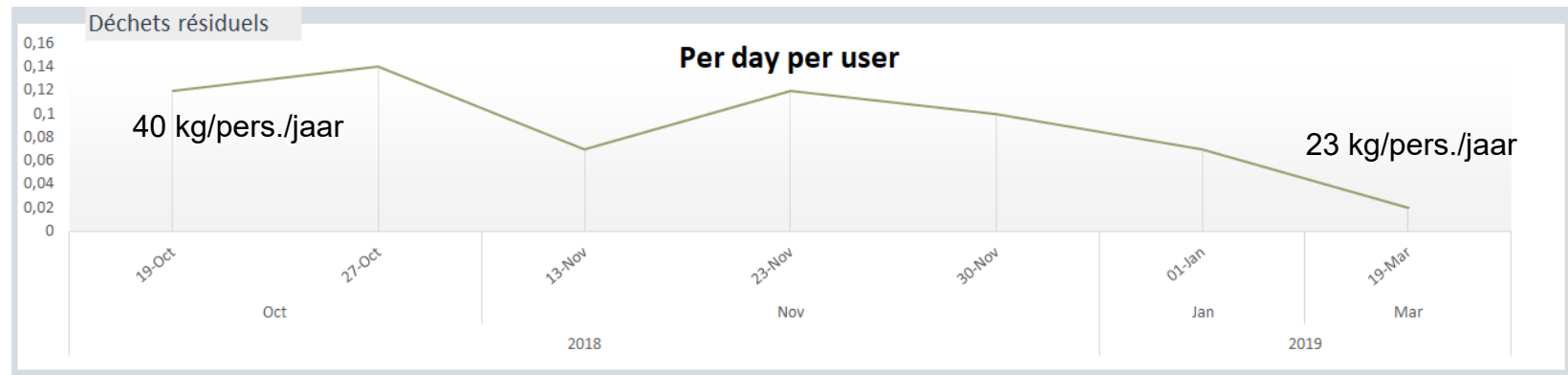
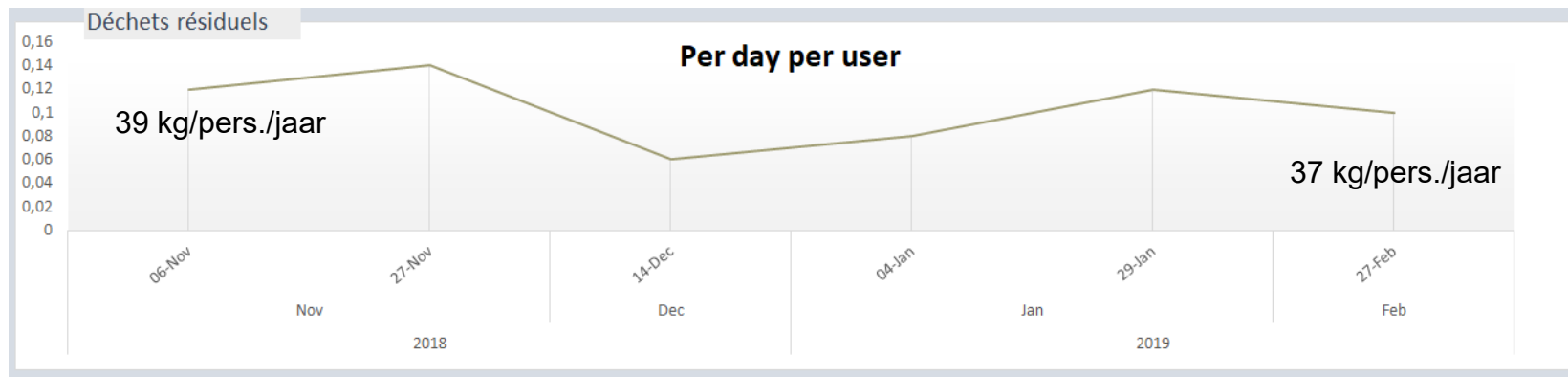

Resultaten – Evolutieprofielen

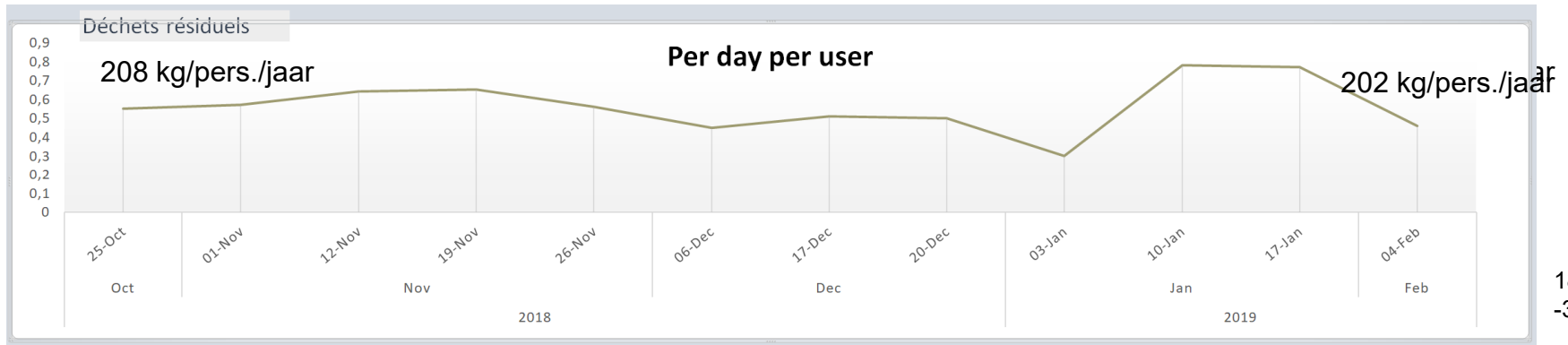
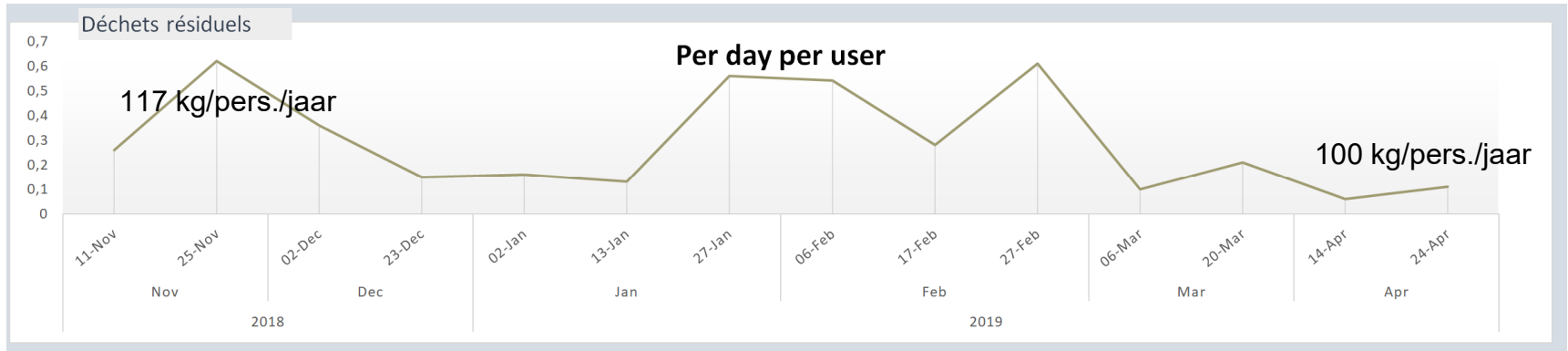

Resultaten – Evolutieprofielen

Resultaten – Evolutieprofielen

Kwalitatieve elementen

In totaal werden 20 gezinnen telefonisch bevraagd om na te gaan wat er achter deze cijfers schuilt.

Via die telefoongesprekken konden we het volgende achterhalen:

- Welke acties rond ZA hadden de grootste impact op hun afvalvermindering?
- Wat waren hun successen?
- Welke moeilijkheden ondervonden zij?
- Wat heeft hen gemotiveerd?
- ...

ZA-acties met de grootste impact

- **Eigen verpakkingen gebruiken** om boodschappen (in bulk) te doen en om afhaalgerechten te kopen.
- Organisch afval **composteren**: individueel of collectief composteren.
- **Bewerkte producten vermijden** en **meer zelf doen** met basisproducten (zowel voeding als niet-voeding).
- **Eigen onderhouds- en verzorgingsproducten maken**.

ZA-acties met de grootste impact

- Wegwerpproducten vervangen door **herbruikbare alternatieven**.
- Aankopen goed **organiseren** en plannen.
- **Minder kopen** door na te denken over wat je echt nodig hebt.
- **Kiezen voor tweedehands en nieuwe aankopen vermijden** (voor kleding,

De mooiste successen/ontdekkingen

- ZA-acties ontdekken, uittesten en vervolgens als een **nieuw automatisme** opnemen in het dagelijkse leven en de dagelijkse **routine**.
- Erin slagen om nu ook **'systematisch' te doen** wat je vroeger 'af en toe' deed en jezelf geen enkele uitzondering meer toestaan.
- Zeer snel kunnen vaststellen dat je **minder vaak een volle vuilniszak hebt**.
- **Andere mensen 'aansteken'** zoals je partner, gezin, vrienden, collega's, medehuurlers ...
- De Challenge ook echt **fijn** vinden en **trots** zijn dat je erin geslaagd bent, hoewel je je soms even een buitenaards wezen voelt!

De moeilijkheden

- De **organisatie** ... Je gewoonten veranderen en nieuwe ZA-gewoonten aannemen die **planning en organisatie** vereisen. Het is **niet altijd eenvoudig of mogelijk om alle acties altijd en in alle omstandigheden toe te passen** (bijvoorbeeld bij een grote verandering in je leven, wanneer je ziek bent, wanneer je verhuist).
- Wanneer een nieuwe ZA-actie een te grote **verandering in je gewoonten** betekent of voor te veel **druk** of te veel **comfortverlies** zorgt, ga je die na een tijd opgeven.
- Een ZA-oplossing **is soms niet helemaal overtuigend** (of niet voor het hele gezin).

Veranderingen die soms fundamenteel zijn

Diepgaand '**veranderend**' karakter van de ZA Challenge!

Bewustwording van overconsumptie, verspilling van hulpbronnen ...

Echte **overgang** naar meer **eenvoud** en **minder consumptie** door jezelf de vraag te stellen wat je echte behoeften zijn en bepaalde producten niet meer te gebruiken ...

Sommige deelnemers delen de indruk dat ze vanaf nu **niet meer terug kunnen**.

-> **De onomkeerbare ervaring van Zero Afval ...**

Ruimte voor verbetering

- **Blijven doen** wat we nu al doen (en **systematischer**).
- Stap voor stap **nieuwe dingen uitproberen**.
- Voorbeelden: wasbare luiers, kaas en vleeswaren kopen met je eigen verpakking, compost en moestuin, zelf onderhoudsproducten, dranken, tussendoortjes maken, naaien ...
- Een andere 'formule' **uitproberen**, bijvoorbeeld voor een DIY-onderhoudsproduct dat niet overtuigend was of bijvoorbeeld een ander 'merk' voor een vaste shampoo uitproberen.
- **Zorgen voor minder 'fails'**: momenten waarop je zwicht, onvoorziene omstandigheden ...
- **Minder 'impulsief' aankopen** en dus niet kopen wat je niet echt nodig hebt (bijvoorbeeld kleding).
- **Niet nieuw** maar tweedehands kopen.
- **Voedselverspilling** nog verder verminderen.
- Na het afval voor de witte zak ... nu ook systematisch werken aan het afval van de **blauwe zak!**
- Ook andere mensen die onder hetzelfde dak wonen **aanmoedigen** (partner, kinderen, medehuurlers).

Zij deden het al ... En jij?

Klaar voor de Zero Afval Challenge?

Zin om superpowers te ontwikkelen?

<https://www.youtube.com/watch?v=1OgfRNO6vAE>

Doe mee aan de Challenge 2020!

Nieuwe editie van de ZA Challenge in 2020

Nog betere formules op nog grotere schaal!

- **Meer geselecteerde gezinnen** -> max. 180 gezinnen
- **Praktischer en verdeeld over 8 maanden:**
- 3 grootschalige ontmoetingen met tal van workshops om de verschillende aspecten van ZA te leren kennen
- Bezoeken
- Elke maand gratis workshops rond een bepaald thema

Startvergadering: zaterdag 15 februari 2020

Slotvergadering: midden oktober 2020

Doe mee aan de Challenge 2020!

Informatie en getuigenissen van de deelnemers van de Challenge 2019:

- Om 11 uur bij de 'debatten' na de conferentie
- Om 13 uur aan de stand van Leefmilieu Brussel
- Om 16 uur aan de stand van Leefmilieu Brussel

Inschrijvingen:

Op de stand van Leefmilieu Brussel
Op de website van LB/thema Zero
Afval/Zero Afval Challenge

